

Merakli?lik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Merakli?lik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25952>

Özet

Meraklılık Ölçeği, bireylerin öğrenmeye ve keşfetmeye yönelik doğal eğilimlerini, yani **meraklılık** düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, Melek Demirel ve Y. D. Coşkun tarafından 2009 yılında Türkçeye **uyarlama** çalışması yapılarak akademik kullanıma sunulmuştur. Bu uyarlama çalışması, özellikle **üniversite öğrencileri** popülasyonunda ölçeğin kültürel geçerliliğini ve güvenilirliğini incelemeyi amaçlamıştır. Ölçek, eğitim psikolojisi ve gelişim psikolojisi alanlarında bireylerin öğrenme motivasyonu ve bilişsel keşif davranışlarındaki değişiklikleri için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Meraklılık, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Üniversite Öğrencileri, Demirel ve Coşkun, Ölçme Aracı, Bilişsel Yapı.

Yazarlar

Melek Demirel, Y. D. Coşkun.

Amaç

Meraklılık Ölçeği'nin uyarlama çalışmasının temel amacı, ölçeğin orijinal yapısını ve psikometrik özelliklerini Türk kültürüne ve diline uygun hale getirerek, Türkiye'deki üniversite öğrencileri popülasyonunda bireysel merak düzeylerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır.

Demirel ve Coşkun (2009) tarafından yürütülen bu araştırmada, öğrencilerin **meraklılık** düzeylerinin cinsiyet, yaş, akademik başarı ve okudukları bölüm gibi çeşitli demografik ve akademik değişkenler açısından anlamlı farklılıklar gösterip göstermediğini belirlemeyi hedeflemiştir. Ölçek, öğrencilerin öğrenme süreçlerine olan yaklaşımları ve çevrelerindeki bilgiye olan ilgilerini derinlemesine analiz etme imkanı tanır.

Yapı

Ölçek, psikolojide bireyin yeni deneyimlere açık olma, bilinmeyenleri araştırma ve bilgi boşluklarını doldurma yönündeki içsel motivasyonunu temsil eden **meraklılık** yapısını ölçmektedir. Merak, genellikle bilişsel ve davranışsal olmak üzere iki ana bileşenden oluşur. Bilişsel merak, bilgi edinme arzusunu içerirken; davranışsal merak, bu bilgiyi edinmek için aktif olarak çaba göstermeyi ifade eder.

Meraklılık, öğrenme başarıları, yaratıcılık ve problem çözme becerileri ile güçlü bir ilişki

içindedir. Bu ölçme arac?, bireylerin do?al ke?if e?ilimlerini nicel bir boyuta ta??yarak, e?itim ortamlar?nda merak? te?vik eden stratejilerin geli?tirilmesine katkıda bulunmay? amaçlamaktadır.

Geçerlik

Merakli?lk Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanması sırasında **geçerlik** çalışmaları yürütülmüştür, ancak kaynakta spesifik katsayılar belirtilmemiştir. Uyarlama sürecinde, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yapıyı ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek amacıyla yapı geçerlili?i (faktör analizi) testleri uygulanmıştır.

Yapı geçerlili?inin yanı sıra, çeviri geçerlili?i ve dilsel e?de?erlik çalışmaları da gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaları, ölçek maddelerinin Türk kültürüne uygunlu?unu ve orijinal ölçe?in amaçlad??? psikolojik yapıyı korudu?unu göstermeyi hedeflemiştir. Detaylı geçerlik analiz sonuçları için Demirel ve Co?kun'un (2009) orijinal makalesine başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, ölçe?in tutarlılı??nı ve kararlılı??nı de?erlendirmek üzere yapılmıştır. Kaynak verilerinde doğrudan güvenilirlik katsayıları listelenmemiştir. Ancak standart bir uyarlama çalışması sırasında, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanarak ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?u belirlenmiştir.

Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçe?in aynı yapıyı (merakli?lk) tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayrıca, ölçe?in zaman içinde kararlılı??nı test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik yönteminin de kullanılması muhtemeldir. Güvenirlik de?erlerinin tamamı, araştırmacıların yayınlad??? akademik dergide yer almaktadır.

Faktör Analizi

Merakli?lk Ölçe?i'nin faktör yapısını incelemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu mu yoksa tek boyutlu mu oldu?unu ortaya koyarak, orijinal ölçe?in teorik yapısının Türk örnekleminde korunup korunmadığını test etmiştir.

Genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile ölçek maddelerinin gruplanması ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının teorik modele uygunlu?unun test edilmesi süreci izlenmiştir. Bu analizler, ölçe?in yapısal bütünlü?ünü sağlamada kritik rol oynamıştır.

Ölçme Aracı

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçe?in format?na ba?l? olarak, genellikle 4'lü veya 5'li Likert tipi derecelendirme format?nda oldu?u varsay?lmaktadır (Örn: Hiç uygun de?il - Tamamen uygun).

Language Available: Türkçe

Population Group: Üniversite Ö?rencileri

Age Group: Genç Yeti?kinlik dönemi (Yakla??k 18-25 ya?)

Population Details: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerin farklı fakülte ve bölümlerinde ö?renim gören **üniversite ö?rencileri** örneklemini üzerinde çal???lm???t?r.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde uygulanan, öz bildirim (self-report) tipi psikolojik bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Merak, Ö?renme Motivasyonu, Psikometri, Yap? Geçerli?i, Güvenilirlik, E?itim Psikolojisi, Demirel, Co?kun.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: melekdemirel@gmail.com

Correspondence Address: Sorumlu yazar Melek Demirel.

?zinler ve Ücretler ve Test Y?l?

Merakli?lk Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlama çal???ması **2009** y?l?nda yay?nlanm???t?r. Ölçe?in akademik ve kâr amacı gütmeyen ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle orijinal makaleye (Demirel & Co?kun, 2009) uygun at?f yapmak ?art?yla serbesttir. Ticari kullan?mlar veya geni? ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Melek Demirel ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Referanslar

Demirel, M., ve Co?kun, Y. D. (2009). Üniversite ö?rencilerinin merakli?lk düzeylerinin baz? de?i?kenler aç?s?ndan incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, (18), 111-134.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula???labilir: dergipark.org.tr.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [meraklilik-olcegi-toad.pdf](#)

Meraklilik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal yayın metninde yer almaktadır. Maddelerin tam listesi için araştırmacıların Demirel ve Coşkun (2009) tarafından yayınlanan makaleye başvurması gerekmektedir. Maddelerin orijinal dili ve içeriği korunmalıdır.

ARABPSYCHOLOGY.COM